

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 40.

A' FELS.R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENCEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Pénteken Novembernek 14 dik napján
1800. is gyzendöben.*

B é c s.

Cs. K. udvari Tanátsos, a' Felséges Cs. K. Udvari Kmaránál Referendarius, Tek. Ugocsa Vármegyének Feő Ispánya Mélt. Semsei *Semsey Andrá*s Ur Ő Nagysága és a' Fels. Magyar Helytartó Tanátsnak egy érdemes tanja Referens Tanacsos, Tek. Esztergom Varmegyének Fő Ispánsagot viselő Administrátorja M. *Zerdahelyi Szerdahelyi Pál* Ur Ő Nagysága a' Sz. István Vité-i Rendjének kis keresztjével, nem külömben egri Kánonok, Fő Tisztelendő Makai *Makay Antal* Ő Nagysága a' Gagy Abatiával tiszteltettek meg ō Cs. K. Felségtől.

A' Cs. K. Theresiánumban, a' Magyar nyel-
R r

vet, és Litteraturát Tanítói Hivatal N. Magyar és Erdély Országai Udvari Agen. Bölöni Samuel Urnak adattatott.

Német Ország.

A' Baváriai Válofztó Fetedelemné egy igen jó formájú Princzet szült szereztséssen, ki is Maximilian Josef nevet vett a' sz.Kerélttségben. Armbergből Okt. 31-dikán érkezett-meg ez az örvendetes hír Munchenbe, a' hól ezért a' következett naponn u. m: Minden-szentek' napján, ceremonias hálá-adó inneplés, és a' theátrumon egy Pantomime (az az, néma játék) jádzódot-el. Ulma Centralbibliothek Leipzig és 25-dikén, az erősség' pallisádjait (az egész várat körül vévő sántzok' arkainak külső partyaikra felásattatva lévő hegyess gerendákat). Az ezen pallisádokkal meg-erössített czikczakos linea-fel-mérettetvén, 150,000 ölnök találtatott. Minden ölnben 8 gerendák, kövekezés képpen az egész vár körül 1,200,000 (egy millió két száz ezer) gerendák vóltak. Minden öl, és így minden 8 gerenda, 52 krajtzáronn adódott el: az Ulmai fő Építő hivatal (Bauamt) vásárolta-meg egy summában mind.

A' Hohentwiel nevü hires és meg-vehetetlen várat, még mind negy szorgalmatössággal rontják a' Frantziák. — Philipsburgnak rontásánn minden nap' két ezer Swéwiai parasztok dolgoznak. — A' mi az Ulmai erős-égeket illeti, az ezeknek él-rontásához kívántó minák is töltetnek már puskoporrál, hanem ezeknek fel-lobbantásokra még előbb Párisból váratik parantsolat.

Cseh Ország.

Károly ó Fő Hercegsége Hirdetményt bocsátott a' Cseh Hazaiakhoz, mely be eképpen buzdítja őket:

„Mi *Karoly Lajos*, Magyar és Cseh Királyi Princz, Cseh országnak Kormányozója és Generális Kapitánnya, &c; a' *Cseh*, *Morva*, és *Szlóviai* hűséges lakosokhoz.

„Akar mely nagy kívánsággal és igyekezettel törekedjék is ő Felsége, hogy minden örökös Státussainak tisztességes és állandó békességet szerezhessen; és akar mely ohalytásra méltó legyen, hogy az ellenség is magát egy ilyen hofzú és puffító hadakozás után a' betsület és és szenvedő emberiség' kedviért ezen békességre hajlandónak lenni mótassa: tsakugyan nem kevesebbé illendő, és ha valaha szükséges volt, most ugyan szükséges, a' leg jobb oltalmazó eszközökhez nyúlni, és egy kézfén állani arra az esetre is, hogy ne talál az ellenségnek akaratosága, vagy pedig az ő mód feletti való kívánságai, az ellensegeskedéseknek ujjantoni elkezdődéseket reméttelenül telyességgel elkerülhetetlenné találják tenni. A' böltsesség parantsólja mind azoknak az eszközöknek elő-veletődéseket, a' melyek fenn-álló törvényeink szerént, és a' hazát mind inkább inkább fenyegető vezedelmeknek nagyságokhoz képpést, elkerülhetetlenül szükségesek. Erre a' célra nézve vetetődött a' felkelés *Magyar országon*, *Erdelyben*, *Austriában*, és *Tyrbliában* oly tüzesen, munkában. Ily nagy gondal törekedik ő Felsége azonn is, hogy *Cseh* és *Morva* országok is, melyek amazokkal határosok, az ellenségnek minden béüéseit ellen bátorságba helyheztedőjenek.

„Ennek elérésére igen illendő eszköznek találta lenni ő Felsége, hogy a' *Cseh* és *Morva* hűséges lakosokból egy 20 batalionokból álló gyalog *Legió* formáltassék; a' mely egyenesen tsak a' haza' védelmezésére formáltassék; az én vezérlésem alá adattassék; és az én nevemről nevezessék. Hanem azt kívánja az armádiának mostani állapotja, hogy ez a' *Légió* minden

hazafiaknak iparkodása által mennél hamarább kiállítassék: a' mint-hogy nem is fundamentom nélkül remélhetri azt, hogy az a' nemzet, a' mely magát az orizáglásfűékhez, Hazához, és Valláshoz viseltető buzgosága, 's-álhatossága által mindenkör megkülönböztette, ez úttal is mindenki kitelhető tehetségét elő fogja venni. Vajha az ellenség által elfoglaltatott tartományokban izomórú állapotjok, és a' kedvetlen példának eleven érzése, a' leg hathasósabb hazafiui tüzet gerelztenék fel mi nállunk; vajha az ellenség' rend felett nagy kivánságai, ingadozhatatlan ellentállásnak öftönéül izolgálóának; vajha a' mi tulajdon erőnkörül és méltosagunkörül való meg-győződésnek szavai, oly hathatósán sziveinkre hatóának, hogy semmi nemü izogálatnak nemét méltatlanoknak ne tartanánk magunkhoz, és minden áldozatokra készek lennénk. Midőn az ellenség azt a' bátorságot, a' mely sziveinket eleveníti; és azt a' kélszéget, a' mely karjainkat fel-emeli, szemlélendi, azonnal le mond minden bé-ütéssel való fenyegetődzéseiről. Egyébaránt, akár mik légyenek is az ő czélozásai: ~~semmivé tétetődnek azok, a' hazához való fzetet, hathatós iparkodás, és állhatatosság által.~~ Csak ez az egyetlen egy elzköz az, a' mely az ellenséget az illendő és igasságos békességre felindithatja. Rélszemről én semmit el nem fogok múlatni, hogy annak a' ditsosséges bizodalomnak, a' mely szerezént az ezen nagy czélra vezérelő minden elzközöknek kormányozása nékem ajánltatott, meg felelhessek. Olyan reménséggel vagyok a' Karokhoz és minden lakosokhoz, hogy magokat minyájok a' közönséges fel-keles' törvényeihez szabván, egyenlo kélszéggel mindent el fognak a' leg igazabb ügynek oltalmazása végett követni. Meg-győződve vagyok, hogy az a' vetelkedés, melyet eleink az ilyen környulállások között a' magok visélete által ki mutattak, bennükket is fel fog annak a' bátorságnak és boldogságnak

védelmzésére indítani, a' mellyel mind ez ideig, az Isteni gondviselés, álhatatosság, erő, és virtus segedelmeikkel, még az inségek és veszedelmek között is, bírtunk. — ”

Károly.

Helvétzia.

Nevezetes út-tsináláshoz fogtak a' Frantziák azokonn a' *Helvétziai* és *Cisalpinai* Respublikák között lévő *Simplon* nevü tsak nem járhatatlan rengeteg hegyekenn, a' melyekenn a' múlt tavaszonn *Bonaparte* a' maga táborának egy részét *Mayland* felé kereftül szállította. Mindenek fellett az *Ágyuknak könyvek által* szállított ágyú-sokra czéloznak ezen ujj út-tsinálás iránt ki-adott rendeléssekkal a' Frantzia Consulok. *Olofz* ország' felől *Domo-d'-Ossoldtól* fogva a' *Simplon* ojjáig, a' *Cisalpinz* Respublika nyakába vagyona ez a' nagy munka vettetve: ettől fogva pedig *Brigg'* tájjáig a' Frantziák foglalatoskodnak rajta. *Generál Turreau* két Brigáda Frantzia Indzinérekkel rendeltetett a' munkának kormányozására. — Nevezetes (írják), hogy a' Frantzia országlószék még tsak-meg se kérdezte a' *Helvétziai* országlószéket, a' felől, hogy hát ő mit től erről az ujj út-tsinálásról, a' melyhez hoz a' szolnani talám néki lett volna külömben leg bözelebb való jussa.

Frantzia Ország.

Az Első Consúl Oktob. 22-dikénn nevezetes mustrát és hadi gyakorlást tartatott *Versáin* mellett, 12 Granatéros Batallionokkal, ugyanannyi stutzosokkal, és 30 ágyukkal, a' mely fegyveres nép a' izinét teszi az egy ideig *Amiens* mellett táborozott úgy nevezetű *Vállogatottak'* seregének. Az Első Consúllal vóltak a' többek között, a' Tengeri Minister (azért, hogy 25 ten-

geri Gránátéros Kompániák is részesültek a' próba-tételből), Meg-tartó Senátor *Lefevre*, és Gen. *Bernadotte*, a' ki nem rég érkezett vilfzáz a' *Napnyugoti* tábortól. Két ellenséges részre volt osztódva a' sereg. Az egyiknek *Leguencourt* nevű falut kellett el venni a' másiktól. Az egyik rész maga az Első Consúl, a' másikat Gránátéros Generális *Murat* vezérte, &c. *Murat* Generál árestomba küldött a' mustráról egy Batalion-Komendánst, azért, hogy az alája tartozók közül 3 embernek nem volt fegyvere. Az Első Consúl a' maga meg-elégedésének ki-nyilatkoztatásául, néhány Gránátérosoknak Gránátéros süvegeket, néhány Stutzosoknak pedig *Chacot* nevezetű főrevalót, tsákót, osztott ki jutalomúl. — (Hogy ezt meg-érték, / Central University Library Cluj) Frantzia Gránátérosok egy időtől fogva veres tollú bokré-tás kalapot, a' Stutzosok pedig zöld tollú bokré-tás kalapot hordoznak közönségesen. — A' *Chacot* nem egyéb nállok, hanem Hufzár-tsákó formáju szőr vagy bőr süveg) — „Gondólják (így szól a' *Moniteur*) hogy ez a' fegyveres sereg haladék nélkül útnak fog indulni, hogy a' második Reserva tábor' helyébe, a' mely már Grizoni táborrá lett, egy harmadik Reserva tábor' formáljon.

Jól fog élni a' télen a' Párisi nép *Rumford*' levesivel, ha tsakugyan mind igaz talál lenni, az, a' mit a' Párisi levelek ezen leveshez való nagy készületekről, egy idő óta írnak. Említettük már, hogy a' Meg-tartó Senátus' tagjai néhány száz Livrát ajánlottak a' vas fazakakra. Az Első Consúlné ezer embert akar a' télelen minden nap ilyen levessel tartani. Már meg-tette a' fundáziót a' *Thüillieria* osztálya béliek iránt. A' Státus-Tanáts' tagjai is minyájon ígértek bizonyos summákat a' vas fazakaknak készíttetésekre. — (Nem rég fordúlt elő a' *M. Kurirban* az ezen *Rumford*' leveséhez való *Recipe*.

Arróla *Ceracchi* nevű olofzól, a' ki az Első Consúl ellen való öfzfe esküvésért harmadmagával el fogva vagyon, azt az anekdotát írják a' *Párisi levelek*, hogy ötet nem réz a' Consúl magához hivatván, mondja néki, hogy, mint az álló-képek' készítéséhez jól értő mester, készítené egy szép' Szabadság' álló-képét. — Jól legyen, felel *Ceracchi*, tsak ne terheltessék az Első Consúl meghatározni, hogy milyen formában készíttse azt: állva e' vagy ülve, le feküve e' vagy térdepelve? — Az Első Consúl gyanítható képpen így vette a' *Ceracchi* szavait, miutánha talám a' mostani szabadságot akarta volna azok által tsufolzi, minthogy azonnal ki küldötte a' szeméi elől *Ceracchi*-t. — Talám nem találta vólt az Első Consúl le-ültetni, és azért kérdezté tőlle, hogy állva készíttsen e' Szabadság képet, vagy ülve? — Még mind érkeznek az Első Consúlhoz a' Departamentomokból az orvendező levelek, hogy a' gyilkosok' kezéből ki-menekedhetett.

Már az nem anekdota, így szólnak a' *Párisi levelek*, a' mi itt következik: — Ez előtt 3 esztendővel Fructidor' 18-dika előtt való nap' jó reggel bé-kéredszik *Carnot* Direktorhoz egy ismeretlen személy, és fel-költétvén, azt mondja néki, hogy Uram! ha magadat el nem rejted, hónap ki óltatnak Direktor társaid a' világból. Az ismeretlen személy ezzel, ki sem nyilatkoztatván ki-légyen, el-távozott: *Carnot* pedig idegei földönn való bujkálás által mentette ki magát Director' társainak körmei közzül. Most, az Első Consúl ellen való öfzfe esküvés' alkalmatosságával, t. i. a' közelébb múltt Oktob. 10-dikénn jó reggel hasonló képpen bé-kéredzik egy ember ugyantsak *Carnot*hoz, és ezt mondja néki: Jusson elzedbe, hogy ez előtt 3 esztendővel, még Director korodban, egy ismeretlen embertől megintetvén, a' 18-dik Fructidori veszedelmet elkerülted. Ugyan azon ismeretlen személy mondja

mostan néked, hogy ha az Első Consúl ma estve illendő kísérek nélkül a' theátrumba megyen, meg fog ölettetni. — *Carnot* azonnal hírt tett a' dolgról a' Consulnál: de a' kit már ekkór mindenekről tudósított volt a' Politziai Minister.

Az El-ő Consúl különös megelégedését nyilatkoztatta ki az iránt, hogy az Császári Felség' részéről most ujjanton *Gr. Kobenczel* Úr eő Exc. ja neveztetett Congresministerré, u. m: a' ki a' *Campo Formiói* alkudozások' alkalmatosságával is meg bizonyította azt, hogy egy ily fontos munkára elégséges talentummal és el tökélettséggel birjon.

A' *Lünevillei* Congrésusra érkezendő idegen Követek között megnevezetnek már, a' Baváriai, Swétziai, és Saxoniai, valamint Szent-Csalj Helvéziai és Hollandiai is.

Következnek néhány leg ujjabb Parisi levelek:

Párisból, Oktob. 29 dikénn:

„A' *Gr. Cobenczel* *Lünevilleből* Párisba lett el-indulását, a' Telegráphus 26-dikban már megjelentette volt Párisban. Azon kapu' elejébe, a' melyen a' Gróf' a' várossa bé jött, előre egy tiszteesség-tévő fegyveres tsopórtot rendeltetett volt ki az Első Consúl. Az útjában *Lüneville*től fogva Parisig mindenütt Frantzia Lovaskatonaság által kísértetett. Az a' ház, a' melyben szállásonn vagyon, a' Külső dolgokra ügyelő Ministeré *Tal-leirandé*: a' kapuja az *Anjou* utzára nyílik; és itt is tiszteesség tévő ktonaság áll a' Congres-minister Urnak még-érkezésétől fogva.

Gróf *Cobenczel* 24-dikben indulván-meg *Lünevilleből* *Páris* felé, a' Frantzia hasonló Congresminister *Bonaparte Jósef* pedig 25-dikben *Párisból* *Lüneville* felé, *Bar* várossában öszsze találtoztak, a' hól 2 oráig voltanak együtt. Innét mind ketten *Páris* felé vették útjokat, és néhány stázióig utaztak egy hiutóban. Meg érkezése után estve felé tsak hamar az El-ő Consúlhoz ment *Gr. Cobenczel*, és más nap hajnali 4 ora tájban jött el tőlle.

Párisból, Oktob. 29-dikénn: —

Tegnap *Bonaparte Josef*nél ebédelt *Gr. Cobenczel* eö *Ex.ja.* Rajta és a' *Prussus* rend kívülváló Követen *Luchésinin* kívül, már idé érkezett a' *Baváriai* Valasztó Fejedelmi Követ *Cetto* Úr is. — Mint nevezetést, úgy jegyzik meg ezen három Követ Urakról, hogy egymástól igen távól lévő helyekről inditódván útnak *Frantzia* ország felé, még is a' *Rénusonn* mind a' hárman, külömb-külobmb helyekenn ugyan, *Gr. Cobenczel* t. i. *Strazburgnál*, a' más kettők közzül pedig az egyik *Maintz*nál, a' másik pedig *Manheim*nál, ugyan azonn egy naponn jöttek által.

„Mint hogy *Gr. Cobencz*szel együtt *Bonaparte Josef* is viziza utazott *Páris*ba, úgy vélekednek némelyek, hogy a' békességnek némely előre való intéztetei, mint nevezetesen a' *Toskána*'s-más egyéb *Olofz* országi tartományok iránt való ujjantóni nehézségeknek elhárítottásaik is, meg fognának *Páris*ban esni, előbb, hogysen a' *Lönevillei* *Congressus* ki nyitódhatna.

Rouen városából, Oktob. 24-dikénn: — „Itt, egy nevezetes személyt fognak eltegnap a' *Párisi* *Préfectus* rendeléséből, és gondólják, hogy ez is az *Első* *Consul* ellen való öfzize-esküvésre nézve fogattatott légyen el.”

Párisból, Oktob. 30 dikénn: — „Az a' személy, a' kinek árestáltatódásáról ezen *Roueni* lévelben vala emlekezet, *Rioust* nevü, olyan *revoluziós* idő béli *Kanonok*, a' ki egy aizzonyossággal ezen ujj időkben házossági életre lépett. Azzal árultatott-el, hogy ő is az *Arena*, *Ceracchi*, és *Demerville* öfzize esküdt czimborás társok lett légyen, nevezetesen pedig, hogy egy idő óta ő irkálta légyen a' leg több rágalmazó irásokat. A *Temple* nevü fogházba tétetett-bé. —

A' *Vári* *Departament*omból *Oktob. 21-dikénn* irták, hogy azok a' *Frantzia* fogjok, a' kik *Tunis*ban sokáig fogságot szenvedtenek, most már azon ujj békességes *Kötés* szerént, a'

melyet az Első Consúl a' maga Egyiptomból lett haza érkezése után munkába vett 's végre is hajtott, hazájoknak minyájon vizsza adattattak, és éppen most töltik a' kököthelyben a' a' tisztalásnak napjait (*contumaziát*)" — Most hát már mind az *Algèri* mind a' *Tunisi* Fejedelmek, meg vagynak a' Frantzia Respublikához engesztelődve: a' melyhez kétség kívül nem kevés ajándékkal jutott az Első Consúl.

Egy *Corbeili* 21. Októberi levélben ezek olvastatnak: — „Nékünk alkalmatosságunk vala tegnap jó szívvvel szállásra magunkhoz befogadni egy oly személyt, a' ki igen méltán magára vonta figyelmetességünket. Ez most közelébről *Marsilia* várossából folytatja útját *Páris* felé. A' *passuális levele* *Marsiliában* költ, és csak ennyit foglal magába, hogy a' hól ez a' személy kereftül utazik, minden meg kívántatók szolgálatódjanak ki számára, olyan mértékben, mint egy Kapitánynak rangjához illendő.— Minden, a' mit maga felől ki nyilatkoztatott csak ennyiből áll, hogy az Első Cosúlhöz vitzen leveletet: de sem azt nem mondja, hogy kitől, sem hogy mi végre küldődött legyen. **Hofzsu Görög ruháját,** egy arany kereft, mely az övibe van szurva, és egy igen tisztes ösz szakáll, ékesítik. Az egyéb nála lévő papirossak azt mutatják, hogy a' *Jerusalemi* Patriarchátusból *Bethlehem* várossából való fiu, és *Porphyri* Érsek legyen. Különös megelégedéssel emlegeti, hogy a' hól már kereftül utazott, mely betsülettel viseltettek legyen hozzá mindenütt, nevezetesen, hogy a' *Catholicus* Papok még arra is alkalmatosságot, szolgáltattak legyen néki, hogy az Isten-tiszteletet maga szolgáltathassa ki. Itt *Corbeilben* is fő papi misét szolgáltattott ma reggel, mely is a' *Görög* Ekklesiái sz. szokás szerént menvén véghez, a' sok féle hofzfas ceremoniák miatt két óráig tartott. Megszentelt kéyeret is osztogatott az *assistenseknek*. *Párisban* a' Hadi Biztóshoz

vagyon a' levele igazítottva, hogy magát annál bé-mutatván, az által vezetődjön bé az Első Consúlhoz. Francia nyelvű roszszúl beszéll; Deákul még roszszabúl mint Görögül, pedig ebben sem mester. Leg gyakorlottabban beszéll Olofz nyelven, és mint kevés szavaiból ki lehetett venni, valami 30 esztendő mulatott Romában. Az is ki jöni latszik a' beszédjéből, hogy *Ganganelli* ő szentiségét, *Bernis* Kárdinált, és *Jósef* Császárt, közélről vólt szerentséje ismérni, minthogy ezen nagy embereknek tulajdonságait igen igazi színben tudja elő adni. Egyesegedül utazik; a' Püspöki öltözetét és az Istentifzetelet ki-szolgáltatásához kívántató könyveket, mindenütt magával hordozza. Különös tifzetelet viseltetik a' mostáni Pápa-hoz, a' kinek képét leg belsőbb skatulyájában el-rejtve hordozza.

Olofz Ország.

„Nem kell tsakugyan gondólni (így irnak a' *Livornói* tudósítások), hogy a' Frantziáknak a' *Toskánai* Hertzegségbe való bé-szállása minde-nütt minden erőszak nélkül ment vólna véghez-*Corrunnát* és *Arezzót* nevezetesen, mivelhogy az ott lévő Insurgensek keményen ell-entállottanak, a' Frantziák is nemtsak hogy erőszak által foglalták el: hanem, mint hallatik, ezeket fel is pré-dálták, és égettek is benne.

Hogy a' Frantzia vezér az *Olofz* országi fegy-vernnyúgvásnak további ki terjéltésében nem akarna meg-egyezni külömben, hanemha *Mantua* és *Peschiera* váraik néki zállogul által adódnak, 's hogy Romát és Nápolyt is ujjantoni bé-ütessel fenyegetné, mind ezek még tsak a' bizonytalan hírek közzé tartoznak.

Az alatt, míg Frantzia *Gen. Dupont*, *Toskánába* bé-nyomúlt, más felől *Gen. Watrin* *Romagnába* rentott-bé, és az ott találtató Insur-

genseket el-félesztvén, 500,000 Livra hadi adót vetett a' tartományra.

A' *Livornóban* volt Anglus portekákat azért nem foglalhatták mind el a' Frantziák, logy a' Toskánai Anglus Követ meg-intette két nappal előre a' Frantziák' közelgetéséről az ott lévő Anglus kereskedőket, melyhez képpest, a' mit hirtelen lehetett előre hajókra raktak, és elküldöttek onnét.

Batava Republica.

Még a' *Hollandusok* is nem kevésbé láttatnak a' közöttök lévő szegényekre nézve, félni a' jövő téltől. Itt is gyűlyti már a' költséget egy úgy nevezett *Cluj-Cerkez* Univerzitya kórházából álló társaság hogy a' szegény embereknek *Rumford*' levest főzessen a' télen által. Az eleségnek, más *Hollandiai* városokban is, de nevezetesen *Hágában* való meg-drágulása serkentette-fel az embereket erre a' jó tételre czélozó előre való gondoskodásra.

Oktober' 18-dikát, úgy-mint a' mely naponn elszendővel ez előtt az Anglusok és Orfzok *Éliza-ki Hollandiában* capituláltak volt, valamint *Hágában*, úgy a' *Republica*' több várossaiban is, nagy innepi pompával celebráltak; a' mely is annyival örvendetesebben ment véghez, mivel azonn naponn érkezett hír a' tengerről, hogy a' *Frisiai* partok mellett tartózkodó *Batavus* agyuzó sajkák, egy Anglus kiseded hadi hajót el-fogtanak légyen.

Nagy Britannia.

A' *Rágusai* hajó felett, a' mely a' *Frantzia* országlólzék' drága ajándékjaival *Algier* felé evezvén az Anglusok által el-fogattatott, az Anglus Kormányfzék és az *Algieri* Fejedelem között támadott per, még nem igazittódott-el. Az ennek

el-igazítására Londonba küldetett Algieri rendkívül való Követ, egyéb ajándékok között, egy pár oroszlánt és egy pár tigrist is vitt az Anglus Királynak.

A' *Diána* nevű Frantzia Fregát, a' *Málthai* kikötőhelyből a' Capitulálás' alkalmatosságával magát ki-lopván és meg-izabadván, azt gondólják felelle, hogy egyenesen *Egyiptom* felé vette légyen útját, hogy Málthának az Anglusok' kezére lett jatásáról hírt vigyen *Menou* fő vezérhez. A' melyre nézve nem fundamentom nélkül indult az a' hír, hogy a' Frantziák ismét fegyverfzúntetésre vették légyen Egyiptomban magokat, s hogy az a' Capitulatio, a' mely a' *Kléber* fejeben kötöttet *Universitätsbibliothek* költ, ujjanton munkába vétetődött légyen.

Az *Anglus* irók fel vetették, és úgy találták, hogy ezen Frantzia háboruban is kisebb nagyok tsaták és ütközetek estek légyen.

A' Kádixi, és onnét a' tavalabb való Spanyol vidékekre is ki-terjedett, pestis, már *Gibraltártól* is tsak 4 mértföld távolágra találja magát: melyre nézve, itt is nem kevés félelmet okozott, melyhez képpest az Anglus Komendáns minden hatalmában lévő emberi erőt elő vett, hogy ezt a' közelgető veszélyt tovább horopozni ne engedje.

A *Londoni* levelekben három ujj találmányokról vagy on emlékezet: Az a' híres Hannoverai Német születésű tsillag vizsgáló tudós *Herschel* azt a' titkot találta-fel, hogy a' világosító sugároktól a' melegség' sugárjait miként lehessen el-válofztani; a' második egy oly chemiat ténának neme, a' melyet teljes lenetelenség kivenni; a' haramadik egy igen nevezetes, minden féle inak' és erek' gyengesége, és minden hidegletések ellen való hathatos orvasság, a' mely is valami borból és éltető levegő égből álló elegyítés; ennek fel találója *Barton* nevű orvos.

A' nem régen bizonyos dolgoknak el-igazti-

tása végett az Amerikai Respublikához küldetett rend kívül való Anglus követek, azoknak végre helyhatása nélkül véletlenül vilfzáz terkettenek Londonba, es a' Királyhoz audentziára btsáttattak.

Magyar Ország.

Ungvárról, 25. Oktob. —

„Örömmel jelentjük iször is, Mlgs. Munkátsi Püspök *Batsinszky András* Ur ö Excellenzijának, a' mi Felséges Fejedelmünk 's Felsége-Királyné Afizonyunk iránt eddig is minden elztendőnként / Central University Library Cluj is meg bizonyított buzgó indulátját, mellytől vi eltetven, mind *Ferentz*, mind *Therésia* Napját, tellyes Innepi pompával, úgy mint illuminátzióval, Micszár agyuknak sok izbeli durrogásokkal; a' Templomban való holfzias Isteni tiztelettel, és azután az ö Excellentiaja elztalanál meg jelent Izámos Uri Vendégeknek örvendetes meg veudeglésével, meg tiztelni méltóztatott. — 2szor Mint különös esetet, úgy írhatjuk, hogy *Therésia* napját, a' múlt elztendőben, örökös emlékezetű Nagy tudományú 's-erdemű Néhai Fő Tiztelen, dő Prépost *Páosztelyi János* Urnak, az idén pedig kánonok *Hajnal Tamas* Urnak éppen azon napon történt halálok tette emlékezetessé. — 2szor. Elztendő el forgása alatt, a' fent említett Prépost és Kánonok Uron kívül *Batsinszky Tódor* Kánonok Ur is meg halálozván, három vacantiaesett az Orosz Káptalanban, — Melies leg emlátem hogy ezen *Orosz* Káptalanak 1775-ben lett fel állitatasától fogva már 12 Canonicusok hóltak ki - belölle. — 4szer Ezen Tkts. Nms. Vrgye két izben tartott ülésekben, Mlgs. Fő Ispán *Sztárai János* Ur ö Nga Elő(lése) alatt, az Insurrectiót egész Hazafiúi buzgósággal meg határozta 160 gyalogokra és 40 Lo-

vasolokra: kik között Kapitányságot váltalt Fő Szolga Biró Páló Horváth Adám Ur — a' több Tifzturnaknak neveivel, Statutio után fogok izólgálni — 5fzör. Az idő nálunk igen változó — a' buzának köbli, 6 — 7, a' gabonának 5. V. fr. — bor igen igen kevés van, mind itt mind Szerednyén; ahoz képest igen fel is ment az ár — Kortszmákon leg alsó a' 10 kros tsap. — A' Szénai, igen kevés de jó — — a' Szarvas marha sok helyeken véfz. — Az egy Tölgyes erdő eléggé termett — a' Szalonna talám nem lefzfy igen drága.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Bereg Vármegyében 27-dik Oktoberben. Tekint. Csebi Pogáay Ferentz Ur, több T. N. Vármegyéknek Tábla Birája, ezen Tek. Vármegyének mostan insurgált Nemes seregét a' következő érzékeny versekkel kívánta az ellenség ellen leendő bátor viaskodásra fel buzdítani:

Egy fel emelt fának süveget tetejére vonának
Párisi éh kakasok, 's vért kukurékola sok.
Nép' hadi jussáról karitsálnak azon tsuda fáról
Mely le rogyik; gyökere nints mivel élet ere.
Még-is az örültek verekedni Sasunkra repültek
Menny haza üzni Bereg Vármegyebéli sereg.
Szép szava biztat ugyan, 'de az ördöge rejtve belől van,

Melly Labyrintya felé, vezteni tsalna belé.
Tsak tsupa kényének nevelése vezérli kezének
Kardra kelő erejét, még le nem ejti fejét.
Semmi dühösségnek özönét se találta elégnék
Emberi just haladott mérge kit innya adott.
Maria Trezia vólt közelébb kinek ellene hartzólt,
Míg Koronát keresett, tölle de távól esett.
Viz tetején tők-is úfz valamíg fenekére le nem tsúfz,

Vízbe zuhan Faëton, kit lova nagy szele von.

Durva veszettségnek lobogó tüze lángjai égnek,
 Nem tud aludni soha, mint amaz Etna koha.
 Hát szabadon Nemzet, kit igákra az atyja se nemzett,
 Nintsenek e' Magyarok kardra vitézi Karok?
 Rég Öseink vérrel ma isatázták akár mi vezérrel
 A' ki csak ellenek állt, mély pokol' öblibe szállt.
 Rhén vize környékét Mednyánczky derítsd ki vi-
 dékét,

Virtusos útnak eredj Frantzia vérbe feredj.
 Régi vitéz népnek örökössei majd oda lépnek
 Nyomdokikat követik válokot öszve vetik.
 Vér özön áradjon, kakasok selegébe fokadjon,
 Kapjon az érdeme bért, mért kukoríkola vért.
 Vére buzog, heve gyúl Szentlélek vágja vitézül,
 Bajnokit; érzi saját jó Ura régi baját.
 Gyors elevenseged ide kaptosla Veesev téged,
 Nép' java gyujtja heved, álljen örökre neved.
 Ebbe nagy Attyának hadi virtusi lábba kapának,
 Te te kistsiny, de hogy ég Mars' tüze benne elég.
 Prényi Te is fussál kiejid' Kofzorújira jussál,
 Kérjed az Égi kezet, győzedelemre vezet.
 Vér melegült benne d adalmat aratni ki mennek,
 Három Ilosvaiak mint Megyebéli fiak.
 Szép ki Hazájáért, Hite, és Fejedelme javaért,
 Márs mezejére ki kél, 's Tábori életet él.
 Várady kétz vérét ki is ontani, örzi vezérét,
 Lévaiban van erő kardot emelni merő.
 Hogy kofzorút szedjen, Komlósi-is útnak eredjen,
 Fegyvereket köljörüly Bersenyi 's Jósá örüly.
 Mind valakik mennek örömet sokat ott se pi-
 hennek,

Mert kiki annak örül virtusa' száma ha gyál.
 Myrmidón edjenként, maga meg bizonyítja fejen-
 ként,

Hogy hadi myrtusokat, tud keze szedni sokat.
 Tudja ki-folyt vérénn öseinknek az élete bérénn,
 Vett javainkhoz akar nyúlni, ha porba takar,
 Puskaropogj, véünk mel güly diadalmokat érünk,
 Titkos erő melegit ezt magyarázni segít.